

Dosarul nr. 2ra-443/2022
2-18164107-01-2ra-07042022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: N. Patrașcu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

Î N C H E I E R E

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Consiliul municipal Chișinău,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău împotriva Tatiane Rotari cu privire la încasarea datoriei, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 30 mai 2018, Consiliul municipal Chișinău a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Tatiane Rotari cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 16 august 2013 între Consiliul municipal Chișinău, în calitate de locator și Rotari Tatiana în calitate de locatar a fost încheiat contractul de locațiune nr. 3/13/012, potrivit căruia primul transmitea în locațiune încăperile de pe str. Ismail 47 lit. V1 (etajul 1).

A învederat că, conform pct. 4.1 al contractului cuantumul chiriei anuale a fost stabilit în sumă de 5 103 lei. Pornind de la prevederile Legii bugetului de stat (pentru anii 2015 nr. 72 din 12 aprilie 2015) și a deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 6/42 din 27 iunie 2013, cuantumul chiriei anuale începând cu data de 28 aprilie 2015, a fost stabilit în mărime de 7 008,12 lei.

A menționat că, conform Registrului de expediere a scrisorilor, la 12 mai 2015 în adresa pârâtei, a fost expediată scrisoarea Nr. 04-120/372 prin care locatarul a fost informat despre modificările operate la cuantumul chiriei anuale și necesitatea de a se prezenta la Direcția Generală Economie, Reforme și Relații Patrimoniale pentru a semna acordul adițional de introducere a respectivelor modificări și a scrisorii din data de 06 mai 2015 cu nr. 04.120/372. Respectivul acorduri însă, nu au fost semnate de către locatar, pe motiv că acesta nu era de acord cu mărimea cuantumului stabilit în conformitate cu Legea bugetului de stat (pentru anul 2015) nr. 72 din 12 aprilie 2015 și a deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 6/42-3 din 27 iunie 2013.

Reclamantul a mai specificat că, în conformitate cu prevederile art. 887 alin. (1) Cod Civil, cuantumul chiriei poate fi modificat prin acordul părților. Locatorul poate cere modificarea chiriei numai o dată în an și numai în cazul în care condițiile economice fac ca neajustarea să fie inechitabilă. Dat fiind faptul că, încăperea de pe str. Ismail, 47 lit. V (etajul 1) constituie proprietate municipală, iar cuantumurile minime ale chiriei bunurilor proprietate publică au fost stabilite prin Legea bugetului de stat pentru 2015, nemodificarea cuantumului chiriei ar fi fost inechitabilă și contrară prevederilor Legii bugetului de stat.

Totodată, a specificat că, potrivit pct. 2.2.3. al contractului, „locatarul este obligat să achite chiria în volumul, termenele și modul prevăzut de capitolul 4 al contractului”. Pct. 4.3. al contractului stabilește că, „locatarul va achita plata de închiriere trimestrial cu anticipație cel târziu la prima zi a trimestrului”, pornind de la calculul efectuat în baza Legii bugetului de stat pentru anul 2014 nr. 339 din 23 decembrie 2013, Legii bugetului de stat pentru anul 2015 nr. 72 din 12 aprilie 2015 și deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 11/55 din 23 decembrie 2014, plata de chirie restantă este de 22 040,50 de lei.

A solicitat Consiliul municipal Chișinău, încasarea din contul Tatianeii Rotari a sumei de 22 040,50 de lei, rezilierea contractului de locațiune, cu eliberarea încăperii de pe str. Ismail, 47 lit. V1 (etajul 1) și restituirea acesteia proprietarului în baza actului de predare-primire.

La data de 07 octombrie 2019, Consiliul municipal Chișinău, a înaintat cerere de concretizare acțiunii, prin care a solicitat încasarea din contul Tatianeii Rotari a sumei de 22 040,50 de lei.

Prin hotărârea din 11 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău împotriva Tatianeii Rotari cu privire la încasarea datoriei. S-a încasat de la Rotari Tatiana în beneficiul Consiliului municipal Chișinău pe perioada 30 mai 2015 – 03 noiembrie 2016 suma datoriei de bază în mărime de 10 060,80 lei și penalitatea în sumă de 2 808,60 de lei. S-a încasat de la Rotari Tatiana în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 386 lei.

În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca tardivă.

Invocând netemeinicia hotărârii primei instanțe, la 18 decembrie 2020 Rotari Tatiana a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe.

La data de 05 ianuarie 2021, a depus apel Consiliul municipal Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială hotărârii primei instanțe, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 03 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău.

A fost admis apelul declarat de către Rotari Tatiana, casată integral hotărârea din 11 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău către Rotari Tatiana cu privire la încasarea datoriei, și, a fost pronunțată o nouă hotărâre prin care:

Cererea de chemare în judecată înaintată de Consiliul municipal Chișinău către Rotari Tatiana cu privire la încasarea datoriei, a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Rotari Tatiana în beneficiul Consiliului municipal Chișinău, cu titlu de plată a locațiunii suma de 2 438,40 de lei și penalitatea în sumă de 309,67 de lei pentru perioada 30 mai 2015 – 05 octombrie 2015.

În rest, cerința Consiliului municipal Chișinău de încasare a plății privind locațiunea pentru perioada 10 februarie 2014 – 30 mai 2015 a fost respinsă ca fiind tardivă, iar cerința de încasarea a plății privind locațiunea pentru perioada 30 mai 2015 – 03 noiembrie 2016, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 9 alin. (1) din Legea bugetului de stat pentru anul 2015 nr. 72 din 12 aprilie 2015, art. 9 alin. (1), 267 alin. (1), 271, 272, 512 alin. (1), 513 alin. (1), 514, 692 alin. (1), 875 din Codul civil (în redacția legii în vigoare până la 01 martie 2019), în coroborare cu actele cauzei, Colegiul a constatat că urmează a fi casată integral hotărârea instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a pretențiilor reclamantului Consiliul municipal Chișinău de încasare de la Rotari Tatiana cu titlu de plată a locațiunii suma de 2 438,40 de lei și penalității în sumă de 309,67 de lei pentru perioada 30 mai 2015 – 05 octombrie 2015, iar în ceea ce privește perioada 10 februarie 2014 – 30 mai 2015, cerința de încasare a plății privind locațiunea urmează a fi respinsă ca fiind tardivă, iar solicitarea de încasare a plății privind locațiunea pentru perioada 30 mai 2015 – 03 noiembrie 2016, a fost respinsă ca neîntemeiată.

La caz, Colegiul a reiterat că, se pretinde încasarea plății pentru locațiune pentru perioada 11 februarie 2014 – 27 aprilie 2015 (441 zile) în sumă de 7 955,64 de lei și pentru perioada 28 aprilie 2015 – 03 noiembrie 2016 (565 zile) în sumă de 10 675,38 de lei, precum și penalitatea pentru 183 de zile în sumă de 3 409,48 de lei, iar în total 22 040,50 de lei.

Mai mult, la caz, instanța de apel a menționat că, curgerea termenului de prescripție a început din 11 februarie 2014, iar acțiunea a fost depusă la 30 mai 2018, prin urmare, obligarea pârâtei privind achitarea locațiunii până la 30 mai 2015, este vădit tardivă, având în vedere că la înaintarea acțiunii, reclamantul Consiliul municipal Chișinău a omis termenul general de prescripție de trei ani, astfel datoria acumulată pentru perioada respectivă se stinge în temeiul survenirii prescripției extinctive, respectiv, reclamantul este în drept să solicite încasarea datoriei începând cu 30 mai 2015, or, legiuitorul a prevăzut la art. 272 alin. (9) cum urmează a fi calculat termenul de prescripție pentru obligațiile succesive.

Drept consecință, din rațiunile sus indicate, Colegiul a specificat că, rezultă cert că acțiunea cu privire la încasarea datoriei pentru locațiune înaintată de Consiliul municipal Chișinău pentru perioada de la 10 februarie 2014 și până la 28 aprilie 2015 este depusă în instanța de judecată cu omiterea termenului de prescripție extintivă, fiind înaintată numai la data de 30 mai 2018, adică peste o perioadă mai mare de trei ani din momentul expirării dreptului la acțiune.

Totodată, Colegiul a învederat că, Consiliul municipal Chișinău nu a solicitat repunerea în termenul de prescripție, în ordinea și pentru motivele instituite de art. 279 Cod civil și art. 116 Codul de procedură civilă și nu a prezentat probe ce ar dovedea că în perioada de până la depunerea acțiunii în instanță, inclusiv în cea în care termenul de prescripție expirase deja, a fost în imposibilitate obiectivă de a înainta acțiunea în judecată, precum și nu a prezentat careva probe care să demonstreze faptul că termenul de prescripție extintivă a fost întrerupt.

Mai mult, instanța de apel a reținut că, solicitarea reclamantului privind încasarea sumelor până la data de 03 noiembrie 2016 este una abuzivă, reieșind din faptul că potrivit contractului la p. 6.1 părțile au prevăzut că acordul expiră la 16 august 2016 (f.d. 10), deși la această dată contractul deja se considera reziliat, or,

pârâta și-a rezervat acest drept prin depunerea unei declarații în acest sens, recepționată de partea reclamantă/ în speță locator.

Respectiv, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată cerința reclamantului de încasare a penalității, corespunzător, dispunând spre încasare penalitatea în mărime de 309,67 de lei, calculată pentru perioada 30 mai 2015-05 octombrie 2015 pentru care s-a încasat plata pentru locațiune (127 zile x 2 438,40 lei x 0,1%).

Distinct de cele menționate, instanța de apel a reiterat că, la data de 05 mai 2015 prin acordul adițional din 05 mai 2015, locatorul a majorat cuantumul chiriei anuale până la suma de 7 008,12 lei, reieșind din modificarea cuantumului minim al chiriei anuale prevăzut la anexa nr. 6 al Legii bugetului de stat pe anul 2015 nr. 72 din 12 aprilie 2015, însă pârâta a refuzat să semneze acest acord.

La 25 februarie 2022, Consiliul municipal Chișinău, a declarat recurs, prin care a solicitat casarea parțială a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului s-a indicat că instanțele de judecată ierarhic inferioare la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanțele de judecată a normelor legale aplicabile speței.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 03 noiembrie 2021 și a expediat-o participanților la proces la 04 ianuarie 2022 (f.d. 27, vol. II), astfel, recursul declarat la data de 25 februarie 2022, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 07 aprilie 2022 instanța de recurs a comunicat intimaților recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la 03 mai 2022, Rotari Tatiana a solicitat respingerea recursului declarat de Consiliul municipal Chișinău, ca inadmisibil.

Examinând temeiurile recursului declarat de Consiliul municipal Chișinău, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat Consiliul municipal Chișinău, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău, împotriva deciziei din 03 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat